

**SISÄASIAINMINISTERIÖN ASETUS TIEDOTTAMISESTA
SÄTEILYVAARATILANTEESSA**

Yleistä

Säteilylain (592/1991) 67 §:n 2 momentissa säädetään, että sisäasiainministeriö antaa yleiset määräykset ja ohjeet toimenpiteiden suunnittelemiseksi ja yhteensovittamiseksi normaalista poikkeavien säteilytilanteiden varalta.

Pelastuslain (468/2003) 9 §:n 4 momentin nojalla annettu sisäasiainministeriön asetus säteilyvaaratilanteiden varalle laadittavista pelastustoimen suunnitelmista ja säteilyvaarasta tiedottamisesta (520/2007) ehdotetaan tarkistettavaksi ja uusittavaksi uuden pelastuslain (379/2011) voimaantulon yhteydessä.

Nyt esiteltävä asetus korvaisi osaltaan asetuksen 520/2007 ja siinä kuvattaisiin väestölle ennalta ja säteilyvaaratilanteessa annettavia tietoja sekä edellyttäisi, että pelastustoimintaan osallistuville henkilöille annetaan riittävät tiedot pelastustoimintaan osallistumisen terveydelle aiheuttamista vaaroista ja tarvittavista varotoimenpiteistä.

Korvattavan asetuksen pelastuslain (468/2003) 9 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja pelastustoimen suunnitelmia koskeva osuus on siirretty sisäasiainministeriön asetukseen erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta (406/2011), joka tulee voimaan samaan aikaan uuden pelastuslain kanssa 1.7.2011.

Asetus on tarpeellinen direktiivin 89/618/Euratom implementoimiseksi. Direktiivissä säädetään säteilyvaaratilanteessa tarvittavien suojelutoimenpiteiden ja noudatettavien ohjeiden antamisesta väestölle.

Asetus tiedottamisesta säteilyvaaratilanteessa on valmisteltu virkatyönä sisäasiainministeriössä ja siitä on pyydetty lausunnot mm. eri ministeriöiltä, aluehallintovirastoilta, voimayhtiöiltä ja Säteilyturvakeskukselta. Lausunnoissa esille tulleet merkittävät seikat on otettu asetuksen valmistelussa huomioon.

Asetukseen on tehty uuden pelastuslain säätämistä johtuvat korjaukset ja säädösviittaukset sekä aluehallinnon muutosten vaatimat korjaukset.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 § Soveltamisala. Asetuksen soveltamisalan määritelmää täsmennettäisiin verrattuna nykyiseen asetukseen.

2 § Määritelmiä. Säteilyvaaratilanteen määrittely ehdotetaan jätettäväksi ennalleen. Säädoteknisesti nykyisen asetuksen 2 § jaettaisiin kuitenkin kahteen pykälään ehdotetussa asetuksessa.

3 § Väestön altistus. Pykälän 1 momentissa termi säteilyannoksien raja-arvot korvattaisiin termillä väestön annosrajat, koska viimeksi mainittu on säteilylaissa käytetty ilmaisu.

Pykälän 2 momentissa tiedottamisvelvoite rajattaisiin vain niille pelastustoimen alueille, joiden on toiminnassaan otettava huomioon läheisyydessä oleva ydinlaitos, mm. ulkoisen pelastussuunnitelman laadintavelvoitteena. Sisäasiainministeriön asetuksessa 406/2011 säädetään ulkoisen pelastussuunnitelman laadinnasta, sisällöstä ja valvonnasta.

Pykälän 3 momentissa säädettävä määritelmä säteilyvaaratilanteessa tosiasiallisesti altistuneesta väestöstä säilyisi ennallaan.

4 § Ennalta annettavat tiedot ja valvonta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin nykyistä vastaavasti niistä tiedoista, jotka väestöllä on oltava käytettävissään. Momentissa poikettaisiin direktiivissä 89/618/Euratom käytettävästä termistä väestön hälyttäminen tarkoituksenmukaisemmaksi katsotummalla termillä väestön varoittaminen. Lisäksi momentissa on lisätty yhteistyötahoksi Säteilyturvakeskus. Asetuksessa Säteilyturvakeskuksesta Säteilyturvakeskuksen tehtäviin kuuluu valvoa yleisesti ympäristön säteilyä sekä tiedottaa säteily- ja ydinturvallisuusasioista.

Pykälän 2 momentissa aluehallintovirasto korvaisi lääninhallituksen väestölle jaettavien tietojen ajantasaisuutta ja jakelua valvovana viranomaisena. Tiedot tulisi jakaa edelleen vähintään kolmen vuoden välein. Kolmen vuoden aikaväli tietojen jakelussa perustuu viranomaisten ja voimayhtiöiden kolmen vuoden välein järjestettäviin harjoituksiin.

Pykälän 3 momentissa käytettäisiin pelastuslain (379/2011) mukaista termiä ydinlaitoksen toiminnanharjoittaja. Yleisessä käytössä on myös termi ydinlaitoksen haltija, mutta asetuksessa tulee pyrkiä käyttämään pelastuslain kanssa yhtenäistä termistöä.

5 § Säteilyvaaratilanteessa annettavat tiedot. Pykälän 1 momentissa säteilyvaaratilanteessa väestölle annettavat tiedot ehdotetaan säädettäväksi pääsääntöisesti ennallaan. Lisäyksenä mainittaisiin tiedot joditablettien käytöstä sekä tieto tilanteen vastuuviranomaisesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyistä vastaavasti väestön varoittamisvaiheen toimenpiteistä. Asetuksessa huomioitaisiin

viranomaisten mahdollisuus käyttää tiedottamiseen myös muita mahdollisia tiedonvälityskanavia kuin radiota ja televisiota.

Pykälän 3 momentissa edellytettäisiin, että tietoja ja ohjeita on täydennettävä toistamalla perustietoa radioaktiivisuudesta sekä sen vaikutuksista ihmisiin ja ympäristöön.

6 § Säteilyvaaratilanteessa pelastustoimintaan osallistuvat henkilöt ja henkilöille annettavat tiedot. Pykälän 1 momentissa olisi informatiivinen viittaus pelastuslain 37 §:ään, jossa säädetään velvollisuudesta osallistua pelastustoimintaan. Pykälän 2 momentti vastaisi nykyistä sääntelyä.

Voimaantulo

Asetusehdotuksen 7 §:n mukaisesti asetus esitetään tulevaksi voimaan samanaikaisesti uuden pelastuslain kanssa 1.7.2011. Asetuksella kumottaisiin sisäasiainministeriön asetus säteilyvaaratilanteiden varalle laadittavista pelastustoimen suunnitelmista ja säteilyvaarasta tiedottamisesta (520/2007).